



UTMARKSAVDELINGEN FOR AKERSHUS OG ØSTFOLD

Storgt. 55, 1870 Ørje
Tlf: 920 47 234

Årsmelding Utmarksavdelingen 2018

Utmarksavdelingen for Akershus og Østfold (UAØ) ble etablert i 1989. Styret består av representanter fra Østfold Bondelag (Svend Arild Uvaag, leder), Akershus Bondelag (Sigurd Enger), Glommen skog SA (Anne-Berit Joval Kverner), Viken skog SA (Hallvard Brevig, Akershus Grunneierlag SA (Leif Taaje, nestleder) og Østfold Utmarkslag SA (Thore Opsahl Haugerud).

Utmarksavdelingen skal ivareta grunneiernes interesser ved å drive aktiv forvaltning og utvikle utmarksnæringa kommersielt. UAØ kombinerer arbeidet med biologisk forvaltning og næringsutvikling innen temaene vilt, fisk, kreps, friluftsliv og tomtefeste.



Utmarksavdelingens administrasjon sitter på Ørje i Glommen skog SA sine lokaler og har bestått av Pål Sindre Svae og Øystein Toverud. I 2018 ble Elin Kollerud ansatt som ny utmarkssjef og hun startet i Utmarksavdelingen 1. september. Øystein Toverud gikk av med pensjon ved årsskiftet 2018/2019.

UAØs regnskap for 2018 viser totalt en omsetning på kr. 2 926 912,- og resultatet er et overskudd på kr.13 069,-

Det er gitt ut tre «Utmarksmeldinger», tre «Elgnytt» og tre «Bortfestenytt» i løpet av året.

UAØ har hatt sekretærfunksjon i flere overbygninger i vassdrag og regionsamarbeid for elg, i tillegg til Akershus Grunneierlag SA og Østfold Utmarkslag SA. Fem grunneierlag knyttet til

sjøene i Haldenvassdraget har gått sammen og dannet Havass Fiskelag SA. UAØ er sekretær også for dette samvirket.

Vilt

31% av tidsbruken er på viltarbeid med hovedfokus på elg.

En stor del av arbeidet med elg foregår som sekretær og faglig rådgiver i mange av elgregionene i Akershus. Det er også i år foretatt aldersanalyse av elg (Vorma/Storsjøen, RØE m.fl.). «Elgnytt» har ca 100 abonnenter i tillegg til at medlemslag i fylkesutmarkslag får tidsskriftet. Vi har utarbeidet elgstatistikk på bakgrunn av «sett elg» i Oslo og Akershus, og noen enkeltanalyser. I 2018 reviderte vi flere bestandsplaner på elg, i både Ullensaker, Sarpsborg, Aremark m flere. På Hurumlandet og i RØE gjennomførte vi elgbeitetakseringer i 2018.

Arbeidet med villsvin blir mer og mer aktivt, og vi startet opp Villsvin på grensen i 2018. Første året gikk i stor grad med til oppstart og etablering av prosjektet, men noen resultater er oppnådd. Vi har inngått et større samarbeid med Norskog, Norges Bondelag og Glommen Skog om et felles prosjekt, som er en utvidelse av Villsvin på Grensen.

Vi er flittig brukt som foredragsholder både i Østfold, Akershus og Hedmark, spesielt på temaet villsvin.



Utfordringer med gåsebestanden er fortsatt et aktuelt tema, men det har vært noe mindre arbeid med dette i 2018. Det er tatt initiativ til en nasjonal gåsekonferanse i 2019 og finansiering til dette er på plass. Arrangører av konferansen er Utmarksavdelingen, Norges bondelag, NINA, Norges jeger og fiskerforbund og Fylkesmannen i Trøndelag.

UAØ har gjort en kartlegging av jaktprodukter på ulike viltarter i geografien Aurskog-Høland, Rømskog, Marker, Aremark og Halden. Formålet er å få økt kunnskapsgrunnlag om eksisterende jaktprodukter som tilbys i det åpne markedet, med tanke på å bistå grunneiere i å

videreutvikle jaktprodukter med utgangspunkt i næringsgrunnlaget på deres eiendommer. Kartleggingen viser at det selges jaktkort og jaktterreng på de fleste viltarter. Flere tilbyr også ledige plasser på jaktlag og mulighet for å være med grunneier på jakt. Husvær for jegere, trening av hund, kurs i linjetaksering og kjøtt tilbys kun av et fåtall grunneiere.

Fisk og kreps

24% av tiden vår benyttes på arbeid med kreps, fisk og vann.

Arbeidet med tiltak for krepsebestanden i Aurskog-Høland i samarbeid med kommunen fortsetter. Hovedmålet er å øke edelkrepsebestanden i flere vann. Kalkstein er kjøpt inn og legges ut i Ulviksjøen, Tævsjøen og Morttjern vinteren 2018/2019. Videre er det foretatt prøvekrepsing i Hafsteinelva ved Skårer bru.

For Fylkesmannen i Oslo og Akershus er det foretatt prøvekrepsing i 8 ulike vann. For NINA er det foretatt prøvefiske i et vann. For «vannområdet Grensevassdragene» er det foretatt prøvekrepsing i Nessjøen og Veksa, samt et burforsøk i Billa.

UAØ vant nytt anbud om å undersøke kreps i Nitelva og noen sideelver. Resultatene fra arbeidet bidro til en anbefaling om ikke å fortsette arbeidet med kreps i Spenningsbybekken og Ørfiskebekken. Man bør prioritere arbeidet med kreps i Nitelva og Ela.

UAØ har også vurdert krepsebestanden i Leira, Gjermåa, Rotua og sidebekker. Det ble prøvekrepsing på 45 lokaliteter for å registrere krepsebestanden, samt vurdert potensielle trusler og tiltak mot edelkrepse på alle lokalitetene. Krepsebestanden er samlet sett liten og UAØ foreslår videre undersøkelser og tiltak for å øke krepsebestanden på flere av lokalitetene.

UAØ har avsluttet forprosjekt på kreps i Interreg, i samarbeid med Länsstyrelsen i Värmland og Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Målet i prosjektet er finne tiltak som kan redusere krepsepest og forbedre svake edelkrepsebestander. Fylkesmannen i Oslo og Akershus vil utarbeide en søknad til hovedprosjekt i Interreg i 2019.



UAØ deltar fortsatt i nasjonal arbeidsgruppe for edelkreps som representant for grunneierne.

UAØ følger NMBUs telemetrisprosjekt i Ara, der 40 gjedder er merket med en sender i buken. Målet er mer kunnskap om gjedde i våre områder. Grunneierlagene i Haldensvassdraget er medfinansierer.

Turisme

35% av tiden ble brukt på å utvikle småskala turisme i 2018.

Hovedfokus har vært å utvikle turisme knyttet til aktivitetene sykkel og vandring med ledige hus på gårdsbruk. Vi ser også på andre naturbaserte aktiviteter som kan utvikles til de aktuelle overnattingsstedene. Dette er samarbeid med svensk side og er knyttet geografisk til Haldenvassdraget.

Også i 2018 har UAØ arbeidet med å skaffe flere vertskap for fisketurisme. Totalt har vi befart 13 potensielle vertskap i Østfold og knyttet disse opp mot salgsgenter. I Vestfjella i Aremark har vi utviklet besøksnæringen med et tilbud på et godt ørretfiske

UAØ har i samarbeid med Glommen Skog SA en satsing på fisketurisme i Hedmark. Det er avholdt flere møter med grunneiere og grunneierlag med tanke på å vurdere kvaliteten på hytter og fiskeressurser. Det ble også foretatt et prøvofiske i august i samarbeid med grunneiere. Videre har det i ettertid vært flere møter med grunneierne om et samarbeid om forvaltning av fiskeressursen. Potensielle vertskap har fått informasjon og det ble holdt et kurs for vertskap (11 deltakere) på Skaslien i august. Likevel er det foreløpig ikke konkrete produkter å vise til. Prosjektet fortsetter i 2019

Tomtefeste

Rundt 6 % av tiden har blitt brukt på arbeid med tomtefeste. UAØ har i 2018 spesielt hatt fokus på å hjelpe bortfestere med å regulere festeavtaler som har gått ut og som nå kan reguleres etter ny §33 i Tomtefesteloven. Tidsskriftet «Bortfestenytt» har rundt 300 abonnenter over hele Norge. «Kontrakhjelper» er et dataverktøy som UAØ har utviklet i samarbeid med Høyskolen i Østfold og som stadig flere enkeltgrunneiere med tomter ønsker. Det er svært nyttig for å passe på frister, sammenstille og rydde i festekontraktene samt andre avtaler. Det inneholder også fakturaprogram.



